

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

כתובות עא

עניין: כלה בבית אביה וכלה בבית חמיה

שיירי כנסת הגדולה או"ח רס"ח טור סעיף ב

שטה נ"א: ואלקיננו כו'. ג"ב: בעמידה ערבית ושחרית ומנחה אומרים אלקינו. ומנהגינו לומר בליל שבת וינוחו בה, וביום השבת וינוחו בו, ובמנחה וינוחו בס. ושמעתי הטעם, שבה ובו ובס עולה למנין זן. ומכל מקום איני יודע מאן פלג לן לומר הכי ולא איפכא. ולי גראה שבלייל שבת אומרים בה ככלה בבית אביה, שעיקר השמחה היא בבית אביה, ובשחרית בשבת אומרים בו ככלה בבית חמיה, שעיקר השמחה בבית החתן, ובמנחה אומרים בס שאחר זה שניהם עיקר.

חמדת ימים שבת קודש פ"ו

ט) ורבינו הקדוש האר"י ז"ל כתב טעם למה שתקנו שלש תפלות משונות זו מזו בשבת, אתה קידשת הם הקידושין של הכלה שנתן לה החתן בסוד שבע ברכות ואז היא נקנית לבעלה ואסורה לחיצונים, וג' פעמים ויכולו הם ג' עדים, ישמח משה הם סבלונות, תכנת שבת סוד מאכל ומשתה, אתה אחד הוא יחוד חתן וכלה, ועל כן בלילה אנו אומרים וינוחו בה ככלה בבית אביה שעיקר השמחה בה, ובשחרית אומרים וינוחו בו ככלה בבית חמיה שעיקר השמחה בו, ובמנחה אומרים בס שאחר זה שניהם עיקר ביחודא שלים.

מחזיק ברכה לחיד"א ס"י רסת, ז

ז'. הרב שיירי כתב שהמנהג לומר בערבית וינוחו בה ובשחרית בו ובמנחה בס והביאווה האחרונים ובספר מר וקציעה כתב דבכתבי האר"י זצ"ל אין הפרש ביום ואף במנחה אומרים בו עכ"ד ובספר הכונות שבידינו לא הוזכר זה כלל ולא דיבר בפרט זה. אך גורי האר"י זצ"ל קיימו המנהג וכתבו סוד בדבר כמ"ש בספר משנת חסידים וכן הוא מנהג מארי דרזין ההולכים בדרך האר"י זצ"ל דוקא. ואין לשנות המנהג. ובפרט שמדברי הרב שיירי מוכח שכך הוא מנהג פשוט. שוב נמצא בהגהות הרמ"ז לספר הכונות שכתב כבר ידעת שהגירסא הנכונה לומר בערבית בה ובשחרית בו ובמנחה בס וכתב סוד הדבר

קדושת שבת לרבי צדוק הכהן

מאמר ד'

עניין זכור ושמור בדבור אחד נאמרו שאין הפה יכולה לדבר וכו', כמו שאיתא (ר"ה כז.) וכזוהר הקדוש (בראשית מח ע"ב) * ובתרומה (קלח ע"א) דהם יום ולילה, דכר ונוקבא. וכן ברעיא מהימנא (יתרו צב ע"א) זכור לדכורא שמור לנוקבא. וכן בזוה"ק (פנחס וכו ע"א), ובפרשת אמור (צב סע"ב) ע"ש ובתיקונים (תיקון כא). כי שמירה הוא בשב ואל תעשה, כשביתה מפעולה שבזה מקבלים קדושה העליונה דכי בו שבת (בראשית ב ג). וזהו מדת נוקבא המקבלת, שהאדם מקבל הקדושה על ידי זה מקדושת היום. דעל זה איתא (ב"ר פ' יא) דאמר הקדוש ברוך הוא לשבת כנסת ישראל יהיה בן זוגך (ואף שאמר לשון בן, ידוע דכנסת ישראל היא נוקבא) דהוא הדכורא המשפעת קדושתה לכנסת ישראל. וזכור בפה לקדשו הוא מה שישאל מקדשים וממשיכים הקדושה ליום השבת, והם הדכורא והיא נוקבא, כלה ומלכתא. וזהו בלילי שבת, דלילה זמן שביתה גם בחול, דיצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב כתיב (תהלים קד כג). דהיום לבד הוא הזמן בחול למעשה אדם, ובשבת שוכת בו. ואע"פ שקדושת השבת קביעא מעצמה (ביצה יז.), מכל מקום שתכנוס בלב אדם, צריך לפעולת אדם ואתערותא דלילה. וביום על ידי השביתה ששוכת ואין עושה מעשיו כבחול נעשה כלי קיבול להקדושה. ובלילה צריך לקדשו בפה, להיות הוא המעורר ומכניס הקדושה בלב. ובה האדם בדוגמא העליונה, שה' יתברך מקדש השבת ומשפיע קדושה בו. והוא יתברך מלך והיא מלכה, שהיא מקבלת שפע הקדושה מלמעלה ומשפעת בתחתונים.

